

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 92 0 Рс 024475 15 Рев
Бања Лука, 20.04.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као председника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тица, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Р.Ц. из М., ..., против туженог Телекомуникације РС а.д. Б.Л., Улица ..., ради заштите права из радног односа, вриједност спора 40.000,00 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број 92 0 Рс 024475 14 Рсж од 23.06.2015. године, на сједници одржаној дана 20.04.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се усваја, пресуда Окружног суда у Источном Сарајеву број 92 0 Рс 024475 14 Рсж од 23.06.2015. године преиначава и суди:

Жалба туженог се усваја и пресуда Основног суда у Власеници број 92 0 Рс 024475 10 Рс од 24.10.2013. године преиначава, у оспореном усвајајућем дијелу одлуке о главној ствари и одлуке о трошковима поступка, тако што се захтјев тужитеља у том дијелу одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Власеници број 92 0 Рс 024475 10 Рс од 24.10.2013. године поништена су као незаконита рјешења туженог о отказу уговора о раду тужитељу број 102-9332/10 од 17.05.2010. године и број I-01-9332-2/10 од 09.07.2010. године, те је тужени обавезан да тужитеља врати на рад и да га распореди на послове и задатке који одговарају његовој стручној спреми, као и да му на име плата за период од 17.09.2010. године до 09.02.2011. године исплати износ од 5.530,14 КМ, са законском затезном каматом почев од 26.10.2010. године па до исплате, уз уплату доприноса из области пензијско-инвалидског осигурања за исти период у износу од 1.891,30 КМ, те зимницу за 2010. годину у износу од 800,00 КМ, као и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 200,00 КМ. Одбијен је захтјев тужитеља за накнаду нематеријалне штете у износу од 40.000,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број 92 0 Рс 024475 14 Рсж од 23.06.2015. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужени због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужитељ предлаже да се изјављена ревизија одбије.

Ревизија је основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља: да се као незаконита пониште рјешења туженог којима му је отказан уговор о раду; да се тужени обавезе да тужитеља врати на рад и да га распореди на одговарајуће послове; да му исплати плате за период 17.09.2010. године па до 09.02.2011. године у износу од 5.530,14 КМ; доприносе из области пензијско-инвалидског осигурања за исти период у износу од 1.891,30 КМ; зимницу за 2010. годину у износу од 800,00 КМ и да му на име дискриминације и мобинга надокнади штету у износу од 40.000,00 КМ.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, на темељу изведених доказа и неспорних навода странака, првостепени суд је утврдио: да је тужитељ, који има ССС односно завршену електротехничку школу, био запослен код туженог на неодређено вријеме на основу уговора о раду број 1-02/8-7222-26/02 од 11.11.2002. године, на радном мјесту самостални техничар у РЈ Зворник, у организационом дијелу Сектор телекомуникација М.; да је рјешењем од 29.07.2005. године тужитељ распоређен на радно мјесто самостални техничар у организационом дијелу П.10.РЈ 3.-Терминални центар М.-Сектор за терминалне центре; да му је рјешењем број 102-9332/10 од 17.05.2010. године отказан уговор о раду, због технолошких, организационих и економских разлога; да је одлуком генералног директора од 09.07.2010. године наведено рјешење потврђено; да је тужитељу исплаћена отпремнина у износу од 39.281,50 КМ; да је рјешењем Основног суда у Бањој Луци од 04.01.2010. године извршено брисање дијела друштва-Радна Јединица Регионални Телеком 3.; да су Измјенама и допунама Правилника о систематизацији радних мјеста од 29.01.2010. године брисана сва радна мјеста у П.10.РЈ 3., као и радно мјесто тужитеља и утврђена нова радна мјеста у Извршној Јединици Зворник; да је дописом од 30.04.2010. године тужитељ обавјештен да је привремено нераспоређен; да је радним налогом број 1-01-2903/10 од 16.02.2010. године од стране генералног директора именован стручни тим од девет чланова са циљем да утврди коначан приједлог распореда радника у извршним јединицама и приједлог радника који би остали нераспоређени; да је тужени донио Програм збрињавања вишка радника број 1-01-7550/10 од 26.04.2010. године, према којем је исказан вишак од 202 радника, а од тога у организационом дијелу у 3. 20 радника.

На основу тих чињеница, првостепени суд је становишта да тужени није доказао које радне способности тужитеља су цијењене код доношења одлуке о отказу уговора о раду и да није доказано му није могао обезбједити други одговарајући посао, па је закључио да је тужени поступио супротно одредби члана 126. став 1. тачка 2. Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", бр. 55/07-пречишћени текст, даље: ЗР) и да су тиме спорне одлуке о отказу

уговора о раду незаконите. У скалду са тиме, првостепени суд је поништио одлуке о отказу уговора о раду, наложио је враћање тужитеља на рад, уз исплату плате и законских доприноса за период 17.09.2010. године па до 09.02.2011. године, те зимнице за 2010. годину. Истовремено, налазећи да тужитељ није доказао постојање дискриминације и мобинга односно да није доказао основаност захтјева за накнаду нематеријалне штете у овом дијелу захтјев тужитеља је одбио.

Одлучујући о жалби туженог другостепени суд је прихватио чињенична утврђења првостепеног суда. Другостепени суд је становишта да тужени није доказао да је поступио по одредбама члана 138. и 139. ЗР, односно да није утврдио и примјенио допунске и посебне критерије на основу којих је утврђен вишак радника, како би се утврдило зашто је баш тужитељ вишак, а не други радник истих или сличних квалификација. При томе, према оцјени другостепеног суда, радни налог од 16.02.2010. године, на који се у одговору на тужбу позвао тужени, садржи само препоруке радном тиму, а да није ни доказано да је радни тим поступао по тим препорукама. Сагласно тиме, изјављену жалбу је одбио и првостепено пресуду, у оспореном усвајајућем дијелу, потврдио.

Ревизионим наводима тужени основано наводи да је побијана пресуда, у дијелу који је предмет испитивања по изјављеној ревизији, донесена уз погрешну примјену материјалног права.

Према одредби члана 126. став 1. тачка 2. ЗР, послодавац може отказати уговор о раду раднику ако се из економских, организационих и технолошких разлога укаже потреба за престанком његовог рада и ако му, сходно одредби члана 2. истог члана, с обзиром на своје економско стање, производне и друге радне капацитете и организацију рада, као и радне способности радника, не може обезбједити други одговарајући посао.

За правилну примјену материјалног права у овом спору, сагласно наведеној законској одредби, одлучне су чињенице да ли је код туженог дошло до поремећаја у економском, технолошком или организационом смислу и да ли је из тих разлога престала потреба за радом неких радника (па тако и тужитеља) без могућности туженог да га распореди на неко одговарајуће радно мјесто.

Током поступка пред првостепеним судом тужитељ није ни спорио да је код туженог у спорном периоду дошло до поремећаја у економском, технолошком и организационом смислу. Наведено произлази и из Програма збрињавања вишка радника број 1-01-7550/10 од 26.04.2010. године, у којем је констатовано да је извршена унутрашња реорганизација пословних функција у складу са потребама унапређења технолошких процеса, интеграције и ефикасности пословања на конкурентском тржишту телекомуникације, а посебно цјеловитом реорганизацијом процеса рада из области технике што је резултирало доношењем одлуке Управног одбора број 1-02-24127/09 од 24.12.2009. године о укидању и брисању радних јединица и Правилника о измјени и допуни Правилника о систематизацији радних мјеста од 29.01.2010. године.

У вријеме доношења оспореног рјешења о отказу уговора о раду, тужитељ је био распоређен на радно мјесто самостални техничар у организационом дијелу П.10.РЈ 3.-Терминални центар М.-Сектор за терминалне центре. Правилником о измјени и допуни Правилника о систематизацији радних мјеста од 29.01.2010. године (којим је тужени као послодавац настојао да превазиђе тешкоће у којима се нашао и да створи повољније услове за привређивање) Радна јединица 3. је трансформисана у Извршну јединицу, у оквиру које су, умјесто раније систематизованих радних мјеста, систематизована нова радна мјеста. Дописом од 30.04.2010. године тужитељ је обавјештен да је привремено нераспоређен и да ће се његов статус код туженог рјешавати у складу са Програмом збрињавања вишка радника број 1-01-7550/10 од 26.04.2010. године.

Тужени је, након тога, радним налогом генералног директора број 1-01-2903/10 од 16.02.2010. године именован стручни тим од девет чланова (у оквиру којег је био и представник синдиката) са циљем да утврди коначан приједлог распореда радника у извршним јединицама и преглед радника који би остали нераспоређени. Тим радним налогом, супротно утврђењу нижестепених судова, утврђени су и критерији којима ће се наведени тим код сачињавања приједлога руководити (тачка 2.). Сагласно томе, радни тим се, између осталог, имао руководити приједлозима руководиоца извршних јединица, пожељним профилом радника за обављање конкретног радног мјеста, стручном спремом радника, радним искуством и другим означеним критеријима. Овим радним налогом је наложено обављање интервјуа са радницима који, према приједлогу руководиоца извршних јединица нису предложени за распоред, као и са радницима који су предложени на радна мјеста за која испуњавају услове и радници који нису предложени за распоред и по процјени тима са другим радницима.

Према писменом извјештају радног тима од 07.04.2010. године (који је тужени суду доставио по приједлогу тужитеља за доставу записника радног тима по извршним јединицама), код стављања наложених приједлога радни тим се, између осталог, руководио и прегледом радника са умањеном радном способношћу, са статусом „члан породице погинулог борца“, са статусом РВИ, прегледом радника који испуњавају услове за одлазак у пензију у периоду 01.01.2010. до 01.01.2011. године, те је утврдио преглед распореда радника и приједлог нераспоређених радника.

Након што су проведене наведене активности, с обзиром да тужени није изнашао могућност да тужитеља распореди на друго одговарајуће мјесто, донесене су спорне одлуке о отказу уговора о раду. Тужитељ током поступка пред првостепеним судом није указивао на конкретно радно мјесто на које је могао бити распоређен, нити је истицао да евентуално има предност у односу на другог радника за којег је изнађен распоред, већ је неосновано истицао да се код утврђења вишка радника тужени није руководио прописаним критеријима (већ је образложено да су критерији били прописани, те то тужени са правом у ревизионим наводима истиче). Тужитељ је, поред тога, истицао да је на његово радно мјесто распоређена радница М.О., које наводе тужитеља као основане, са разлогом, нису прихватили ни нижестепени судови имајући у виду утврђење да ранија радна мјеста из Радне јединице 3. више не постоје, те да је дошло до

систематизације нових радних мјеста у оквиру новосистематизоване Извршне јединице Зворник у коју је распоређена поменута радница.

Имајући у виду наведено, није правилан закључак другостепеног суда да у конкретном случају тужени није поступао по одредбама члана 138. и 139. ЗР, на што се ревизионим наводима са правом указује.

Изведеним доказима није утврђено да је тужени у години након што је тужитељу престао радни однос примао на рад раднике са истом квалификацијом коју има тужитељ, а нити је тужитељ то истицао, па тиме нема повреде ни члана 140. ЗР.

Како је тужени изведеним доказима доказао да је усвајањем новог Правилника о систематизацији радних мјеста на нивоу предузећа дошло до смањења броја радника, док је Радна јединица у којој је тужитељ био запослен трансформисана, те су фактички укинута ранија радна мјеста и систематизована нова радна мјеста у оквиру новоформиране Извршне јединице, те како тужитељ, с обзиром на прописане критерије, није доказао да је имао предност у односу на раднике који су распоређени на друга радна мјеста (нити је то наводима тужбе тврдио), то није доведена у сумњу тврдња туженог да није имао могућност да тужитељу обезбједи други одговарајући посао, па тиме, у конкретном случају, нема ни повреде одредбе члана 126. став 2. ЗР.

Из датих разлога, на чињенично стање утврђено од стране нижестепених судова, сагласно означеним одредбама ЗР, побијана пресуда је преиначена, примјеном одредбе члана 250. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП).

Иако је побијана одлука на описани начин преиначена, наведено није изискивало да се, у смислу одредбе члана 397. став 2. ЗПП, одлучи о парничним трошковима туженог, с обзиром да тужени није ставио захтјев за накнаду трошкова поступка пред првостепеним судом, а нити у изјављеној жалби и ревизији.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић